

Meghalt Horváth Anna

Több mint két évtizedet töltött a Szegedi Nemzeti Színházban. Horváth Anna magánénekes a pozsonyi operaházról vált meg Vaszy Viktor invitálására, aki 1957-ben szerződtette Szegedre. Kirobbanó sikerrel énekelte Szilágyi Erzsébetet a *Hunyadiban*, az olasz operák kóloraturszoprán szerepeit. Az *Éj királynője* volt Mozart *A varázsvivola* című operájában. Sikereinek ideje egybeesett a szegedi operajátszás fényes korszakával.

Tíz évvel ezelőtt lett nyugdíjas, de a színház világától csak a betegség tudta elszakítani. Gyönyörű hangjára, kellemes, finom lényére sokáig emlékeznek a szegedi opera- és színházlátogatók.

Néprajz, nyelvjárás, történelem

Múzeumi pályázatok

A Csongrád megyei Múzeumok Igazgatósága ismét meghirdetett immár hagyományos néprajzi és nyelvjárás gyűjtőpályázatát, illetve új és legújabb kori történeti pályázatát. (Mindkettőt része az 1984. évi országos pályázatnak.)

A néprajzi és nyelvjárás gyűjtőpályázatra helyszíni gyűjtőmunkán alapuló, vagy a paraszti élet saját tapasztalatán (esetleg levéltári kutatáson) nyugvó eredeti ismeretanyagot feltáró munkákat lehet beküldeni, amelyek nyomtatásban még nem jelentek meg, és más pályázaton nem vettek részt. Ajánlott témakörök: 1. paraszti életrajz, családtörténet, önéletrajz; 2. egy tanyai történetek, telekrendezésének és életmódjának leírása; 3. egy település hagyományos népi táplálkozásának bemutatása; 4. növények, füves gyógymódok szerepe a paraszti orvoslás-

ban; 5. tánctanulás, táncalkalmak; 6. a pünkösddőlés szokásának leírása. A fenti témakörökön kívül más néprajzi tárgyú (szokások, hiedelmek, mesék, mondák, népzene, gyermekjátékok) dolgozatokkal is lehet pályázni. Hivatásos kutatók kivételével bárki részt vehet. A pályázat felnőtt és ifjúsági kategóriában zajlik.

Az új és legújabb kori történeti pályázatra helyszíni gyűjtésen alapuló, saját tapasztalatból vagy visszaemlékezésből kiinduló, levéltári kutatásra és sajtóanyagra épülő dolgozatokat lehet beküldeni, amelyek nyomtatásban még nem jelentek meg. A tárgyat időszak a 18. század elejétől napjainkig terjedhet. A szerző támaszkodjon a még fel nem tárt történeti forrásokra, muzeális értékű tárgyra, dokumentumokra, fotókra, azok pontos leírásával, a feltűntetésével. Foglalkozhat a munkásszöveggel, a politika, a helytörténet, a gazdaság-, a társadalmi, a művelődéstörténet, az életmód bármely területével. Részt lehet venni nemzetiségi témáról, vagy nemzetiségi nyelven írott pályamunkával is. A pályázat nyílt, múzeumi gyűjtéssel és történetirással hivatásosra foglalkozókon kívül bárki pályázhat. A három kategóriában — felnőtt egyéni, ifjúsági egyéni és csoportos — hirdetnek eredményt. Várják iskolai és helytörténeti szakkörök, valamint szocialista brigádok kollektív pályázatait.

Ajánlott témakörök: 1. a helyi politikai, kulturális és gazdasági élet történetében kiemelkedő szerepet vállaló személyiségek életútja; 2. pártok, társadalmi szervezetek, intézmények (olvassókör, kaszinó, klub, művelődési otthon, iparostület, sportegylet stb.) működése, története; 3. városi, falusi társadalmi osztályok és rétegek életmódjának alakulása, változása; 4. ipari és mezőgazdasági üzemek alakulásának, fejlődésének története, a szövetkezeti mozgalom és a különböző hitel- és szövetkezeti történetek, üzemi évkönyvek, krónikák, szocialista brigádnaplók, üzemtörténeti gyűjtemények létrehozása és története; 5. nemzetiségi élet; 6. az 1945 előtti paraszti írásbeliség dokumentumainak kutatása, begyűjtése, írójának életútja; 7. a helyi sajtó egy vagy több évfolyama repertóriumának elkészítése (teljes feldolgozások, személyi bibliográfiák, például Sz. Szigeti Vilmos, Békefi Antal, Vér György, Cserzy Mihály, a helyi piac árának alakulása stb.).

Valamennyi pályázat beküldési határideje 1984. augusztus 31. Cím: Csongrád megyei Múzeumok Igazgatósága, 6720, Szeged, Roosevelt tér 1-3. Eredményhirdetésre októberben, a múzeumi hónapban kerül sor. A díjazott pályamunkák részt vesznek az országos döntőben. A pályázni kívánók útmutatásért és bővebb felvilágosításért forduljanak a szegedi Móra Ferenc Múzeumhoz.

Kenyér és kenyér

A kenyér és a kenyér nálunk jelképe lehet a február hónapnak. Immár hagyományossá vált, hogy február a mezőgazdasági szakkönyvek hónapja: az idén rendezik meg huszonhetedszer. Kenyér, tudás és szakértelem nélkül nincs előrehaladás. Az egyre intenzívebbé váló agrárgazdálkodás sikereinek egyik mozgatója a kenyér, amely ma már munkaeszközzé vált a magyar faluban.

1.

Kevés olyan falusi ház lehet, ahol ne találunk kenyéret. Az egyik lakás polcán az állattenyésztésről, a másikon a kertészkedésről, gyümölcsfák metszéséről, szőlőtelepítésről, borkészítésről. A téli hónapokban mindenütt benépesülnek a művelődési házak, az országban tízezrek vesznek részt esztendőnként a különböző mezőgazdasági tanfolyamokon, hogy megtanuljanak korszerűbben gazdálkodni.

A szaktudásnak, a kenyér elterjedésének köszönhető, hogy ma a magyar mezőgazdaságnak külföldön is jó híre van, hogy nemcsak a lakosság tudja ellátni a szükséges élelmiszerekkel, hanem exportra is termelhet. És ez az export évről évre bővül, mivel termelünk itthon évről évre korszerűbbé válik.

A kenyér iránti érdeklődést mutatják a nagy példányszámok. Vannak népszerű kiadványok, szőlőtermesztésről, kertészkedésről, gyümölcsfák ápolásáról, amelyek több százéves péld-

dányszámban jutnak el az olvasókhoz. Kik ezek az olvasók? Nemcsak termelőszövetkezeti tagok, földműveléssel foglalkozók, vannak közöttük szép számmal ipari munkások, értelmiségiek, városiak is.

Az idei könyvhónap jellemzője, hogy ezeknek a rétegeknek az igényeit igyekszik maradéktalanul kielégíteni. A hobbikertészkedők, a kiskerttulajdonosok, hogy ezáltal segítse a kistermelést, amelynek egyre nagyobb szerepe van a hazai ellátásban. Hiszen ma a legfrissebb statisztikai adatok szerint hazánkban egymillió negyvszázézer család (több mint négy millió ember) közvetlenül érintett a kistermelésben. (Közvetve azonban mindannyian kapcsolatban vagyunk vele).

A Hazafias Népfront által támogatott kertbarátmozgalom a legnagyobb népmozgalomává vált, amelyben a résztvevőknek csak 1,3 százaléka mezőgazdasággal foglalkozó, a többi alkalmazott, munkás, nyugdíjas. A háztáji és kisegítő gazdaságok termelése ma már nélkülözhetetlenek mondható. Termelési értékük 1982-ben elérte a 80 milliárd forintot, a mezőgazdasági össztermelés 34,2 százalékát. Kistermelők adják az ártermelés 23 százalékát és egyes termelési ágazatokban még ennél is többet.

2.

És szinte felmerhetetlen, hogy mennyi árú, zöldségféle, gyümölcs kerül a piacokra a kiskertből, mennyi tojás, baromfi a háztáji ólából és udvarokból. A kistermelésnek is lépést kellett tartania a mezőgazdaság fejlődésével, nem maradhatott el, mert akkor elvesztette volna piacát és értelmét. S hogy ne maradjon el, ahhoz bizony nagyon kellett a szaktudás gyarapítása, a jó könyv. Ezért találni ott minden ház polcán néhány szakkönyvet az új termelési módszerekről, a korszerű gazdálkodásról.

Az idei, 27. mezőgazdasági könyvhónap gazdag választékot kínál, a nyolc kiadó 49 könyvet jelentetett meg, ebből 33 kötet a Mezőgazdasági Kiadó gondozásában kerül az olvasókhoz. Figyelmet érdemel egy most induló új sorozat, a Biofizika. Ezek szerepe, hogy bevezessék a kertbarátokat, a kislátogatókat a biológiai kertművelés rejtelmeibe, és segítsék az eligazodást a vegyszerek nélküli, így az egészségesebb táplálkozást, életmódot szolgáló gazdálkodásban. E természetes módszereket külföldön már széles körben alkalmazzák. A füzetek közül figyelmet érdemel a Méreg nélkül című munka, amely ismerteti a vegyszerek nélküli kertészkedés alapjait és a vegyes ültetési módokat. Ezt kiegészíti a Kertünk, házuk, otthonunk sorozat egyik új, Öngyógyító kiskert című kiadványa.

3.

Természetesen nemcsak népszerű, nagy példányszámban megjelenő hobbikönyv és a kistermelőkhöz szóló szakirodalom szerepel a mezőgazdasági könyvhónap listáján. A Mezőgazdasági Kiadó ideai kiadványainak (száz új könyv) több mint hatvan százaléka alapmű, s jut ebből szép számmal a könyvhónapra is. Nyolc kiadó nyújtja termésének legjavát, hogy segítse a korszerű tudomány igénybevételével a szakmúveltség további gyarapodását, a termelés növekedését.

Domonkos László

Lottó-tárgy-nyereményjegyzék

Január 31-én, kedden tartották meg a lottó, ez évi első havi jutalom-tárgy-nyereményeinek sorsolását. A jutalom-sorsoláson a 4. játékhat szelvényei vettek részt.

Az alábbiakban közöljük a szegedi totó-lottó körzeti iroda területén vásárolt és nyereménnyel kisorsolt szelvényeknek a számát és a nyereményt.

3 281 748 p	3 720 105 s	55 903 647 m	77 427 611 l
3 288 101 r	3 739 164 l	55 910 000 h	77 433 964 p
3 307 160 h	3 745 517 m	55 916 353 i	77 446 670 h
3 332 572 n	3 751 870 m	77 008 313 r	77 459 376 i
3 351 631 l	3 764 576 p	77 059 137 p	77 465 729 k
3 364 337 k	3 770 929 t	77 065 490 t	77 472 082 r
3 370 690 n	3 777 282 o	77 071 843 h	77 478 435 l
3 408 808 s	3 783 635 t	77 078 196 h	77 484 788 s
3 415 161 m	3 802 694 m	77 084 549 l	77 491 141 t
3 427 867 n	3 809 047 j	77 116 314 h	77 497 494 h
3 446 926 j	3 815 400 n	77 122 667 h	77 510 200 r
3 453 279 t	3 821 753 i	77 129 020 i	77 516 553 r
3 459 632 t	3 834 459 o	77 141 726 i	77 522 906 s
3 472 338 i	3 840 812 r	77 148 079 l	77 529 259 m
3 478 691 p	3 847 165 t	77 154 432 s	77 541 965 s
3 485 044 t	3 853 518 t	77 160 785 s	77 548 318 t
3 497 750 r	3 859 871 t	77 167 138 m	77 554 671 k
3 504 103 p	3 885 283 h	77 173 491 s	77 561 024 t
3 523 162 s	3 891 636 k	77 186 197 s	82 001 771 r
3 529 515 k	3 897 989 h	77 205 256 t	82 008 124 p
3 535 868 m	3 904 342 o	77 211 609 p	82 014 477 k
3 542 221 s	3 917 048 o	77 217 962 s	82 020 830 t
3 561 280 m	3 923 401 n	77 224 315 j	82 027 183 l
3 567 633 h	3 929 754 n	77 230 668 h	82 033 536 s
3 573 986 j	3 936 107 o	77 237 021 s	82 039 889 t
3 580 339 l	3 942 460 r	77 243 374 i	82 046 242 i
3 593 045 k	3 948 813 s	77 249 727 p	82 052 595 r
3 605 751 p	3 955 166 s	77 262 433 p	82 058 948 t
3 612 104 s	3 961 519 s	77 275 139 r	82 065 301 n
3 618 457 r	3 967 872 j	77 287 845 p	82 078 007 r
3 624 810 r	3 974 225 t	77 300 551 f	82 103 419 r
3 637 516 h	3 986 931 t	77 313 257 p	82 116 125 s
3 669 281 k	44 684 249 m	77 319 610 r	82 147 890 j
3 675 634 m	44 887 545 n	77 325 963 m	82 160 596 f
3 681 987 s	44 900 251 p	77 332 316 l	82 173 302 k
3 694 693 i	44 906 604 p	77 376 787 s	82 186 008 p
3 701 046 s	55 687 645 n	77 383 140 s	82 230 479 p
3 707 399 d	55 693 998 p	77 389 493 t	82 236 832 s
3 713 752 r	55 890 941 t	77 395 846 h	82 243 185 i
	55 897 294 k	77 408 552 s	82 262 244 m

A gyorslistában az alábbi rövidítéseket használtuk: a — Vásárlási utalvány (1000 Ft); b — Lada 1200 S típusú személygépkocsira szóló utalvány; c — Skoda 120 L típusú személygépkocsira szóló utalvány; d — Trabant Lim. Speciál típusú személygépkocsira szóló utalvány; e — RT 403 típusú Videoton Hi-Fi torony (39 900 Ft); f — RT 402 típusú Videoton Hi-Fi torony (37 900 Ft); g — Színes televízió (27 200 Ft); h — Szerencse-utalvány (30 000 Ft); i — Televízió (7600 Ft); j — Iparcikk-utalvány (25 000 Ft); k — Otthon lakberendezési utalvány (25 000 Ft); l — Zenesarok-utalvány (20 000 Ft); m — Vásárlási utalvány (10 000 Ft); n — Vásárlási utalvány (9000 Ft); o — Vásárlási utalvány (7000 Ft); p — Vásárlási utalvány (5000 Ft); r — Vásárlási utalvány (4000 Ft); s — Vásárlási utalvány (3000 Ft); t — Vásárlási utalvány (2000 Ft).

A nyertes szelvényeket 1984. február 25-ig kell a totó-lottó kirendeltségek, az OTP-fiókok, vagy a posta útján a Sportfogadási és Lottó Igazgatóság címére (Budapest V., Münnich Ferenc u. 15. 1875) eljuttatni.

A gyorslista közvetlenül a sorsolás után készült, az esetleges hibákért olvasóink szíves elnézését kérjük.

Szeretők

Színes magyar film. Írta és rendezte: Kovács András. Fényképezte: Bíró Miklós. Zene: Presser Gábor. Főbb szereplők: Kiss Mari, Cserhalmi György, Tábori Nóra, Reviczky Gábor, Szirtes Ádám, Koltai Róbert, Borbáth Otília.

Egy magánügy általában akkor válik közügyé, ha a privátim történő esemény, szituáció vagy akár tartós állapot bizonyos komoly szociális „mögöttesekkel” rendelkezik. Ha X. Ibikének — például — férje mellett szeretője is van, a dolog csak akkor érdekes, ha e tényen keresztül Ibiké pontosabban a hasonló Ibikék társadalmi helyzetéről, elképzeléseiről, gondjairól-kinjairól, tetteik mozgatórugóiról szerzünk tudomást: miért éppen ő, miért épp így vagy úgy — és legfőképpen: milyen, bizonyítottan közösségi jellegű háttér hozta létre a fenti állapotot?

Kovács András legújabb filmje kétszeresen is kellemetlen meglepetést tartogat: már az *Ideiglenes paradicsomban* tapasztalható volt, hogy a magánéleti szféra korábban a rendezőre nem jellemző módon gyengíti a történelmi-társadalmi mondandó erejét, s e tendencia most tovább erősödött, minden mást elborítva győzedelmeskedik, sajnos. Ezen felül: ennyire életidegen, álrealista, olykor homályos-zavaros és — ki kell mondani — érdektelen művet a *Falak*, a *Nehéz emberek* és az *Oktoberi vasárnap* alkotójától még nem láttunk. Vera, a mérnőknő története nemcsak egy erősen szokványos (?) női-típust kíván (rosszul) tipizálni, de túl azon, hogy volta-

képpen szokványos női-típust igazából nincs is, tipizálni pedig csak határozott szemlélyiségkontúrokkal rendelkező embereket lehet — ráadásul az egész történet voltaképpen igen „laposnak” tűnő emberek hasonló laposságú ügyleteit mutatja föl csupán. S mivel nem tudunk meg róluik többet ennél az igen erőteljes laposságlatzatnál, közömbösen szemlélhető Vera és Tamás, azaz az elvált, szerelmében kiszolgáltatott, céljaiban teljesen határozatlan nő románcja a házasságot, ugyanakkor határozatlanul, „a férfi a védtelen nőt csak kihasználja” címzetű panel szellemében ténykedő közgazdással. Igencsak mérsékelt lélektani izgalmakat tartalmazva.

Van egy különösen bántó, a film egészén végighúzódó mozzanat, ami az eredendő dramaturgiai és helyzetértelmezési zavarokat tovább fokozva, a művet még inkább gyöngöfű: *Gyurkovics Tibor* dialógusai. Nagy részben megdöbbentően kimondottak, életidegenek, természetellenesek. Kezdve attól, hogy az ember a szeretőjével pásztoróra indulván (nem is először) föltöbbször ritkán köszön a hölgynek jól nevelt-hivatalos szervusszal — egészen addig, hogy a műszaki értelmiség prominens képviselői meglehetősen ritkán filozofálnak szeretőjüknek ily gatra bölcsészutánzat szöveggel: „a szerelemben a kölcsönös kiszolgáltatottság a legnagyobb kerítő és megtartó”.

A színészek, elsősorban a két főszereplő, Kiss Mari és Cserhalmi György tiszteletre méltó erőfeszítéssel igyekeznek élettel megtölteni a jászerevel megtölthetetlen,

s ha időnként, főleg Cserhalmiánál, ez nem nagyon sikerül, nem tekinthető mulasztásnak, végtére is lehetetlenre a legjobb interpretáló tehetség sem vállalkozhat. Egyedül a Vera anyagát alakító Tábori Nóra az, aki verbő elevenességével, temperamentumával élénk színt visz ebbe a másfél órába, de a bágvadtságot oldó igazán neki készült karakter is erősen szalonvigjátékokból ide citált „helyre mama”-figura, akinek létezéséről elvész oly jelenetek közben, mint a bujkáló szerelmesek teljesen indokolatlanul történő felszállása a buszra, vagy hogy a megállóban a statisztá-utassereg — Kovács András rendezte volna így! — kandi érdeklődésével bámulja a tanácstalanul járkáló Cserhalmi, akárha a pesti Kossuth Lajos utcán látnák, a Katona József Színházba menet.

Ami tehát legvégül mindebből kibomlik: méla és tökéletes közöny. Itt nincs dráma, nincsenek felkavaró erejű konfliktusok, s legfőképpen: nincs katarzisz sem. Csak lassúdat történethomálygés van, sok-sok ember kintlódással, amit enyhe unalommal, némileg feszengve nézhetünk. A feszengés oka, tudjuk, legfőképpen az alaphelyzet kényelmentlensége. Igen: itt emberek gyöttrődnek, nem, illetve nem jól szeretnek, ám mivel mindez nem az élet művészi tükrözésének törvényei szerint tálatatik, nézzük az órákat, zavarunk csavargatjuk a nyakunkat: minek ez, könyörgöm. Hiszen magánügy. Szigorúan.